



Խ. ԱՐՈՎՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ
ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
2025-2026 ՈՒՍՏԱՐԻ, ԱՌԿԱ ՈւՍՈՒՑՄԱՄԲ ՄԱԳԻՍՏՐՈՍԻ ԿՐԹԱԿԱՆ
ԾՐԱԳՐՈՎ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԱՇԱՐ

ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ՝ Պարարվեստ

1. Շարժումը գրանցելու անհրաժեշտությունը և նշանակությունը:
2. Հասակակիցների միություններ: Նրանց կազմն ու գործունեությունը:
3. Ի՞նչ է նշանակում պարտուն կամ պարատուն: Ե՞րբ է կազմակերպվում այն:
4. Շարժումը գրանցելու առաջին հայտնի համակարգը: Ո՞վ, ե՞րբ և որտե՞ղ է ստեղծել այն:
5. Հասակակիցների միությունների դերը հայերի հասարակական և տնտեսական կյանքում:
6. Ազգային պարաքայլերի հիմքի վրա ձևավորված ինչպիսի՞ պարատեսակներ գիտե՞ք Հայաստանում:
7. XIX-XX դդ. շարժումը գրանցելու ինչպիսի՞ համակարգեր են ընդունված, տարածված և գործածական /որտե՞ղ/:
8. Ռազմական պարեր: Նրանց կատարման տեղն ու ժամանակը, կատարողներն ու նպատակները:
9. Եվրոպական երկրներում գրանցված ո՞ր համակարգն է այսօր ընդունված ու տարածված: Որտե՞ղ կան այդ համակարգով գրանցված պարային արխիվներ:
10. Սրբ.Լիսիցյանը որպես հայ պարարվեստի տեսաբան: Բնութագրել շարժում գրանցելու նրա համակարգը:
11. Ռազմական պարերի հատուկ ատրիբուտները, նրանց կատարման տեղն ու ժամանակը:
12. Պարաքայլ, պարածև, պարատեսակ: Նրանց բնութագրումը և տարբերությունները:
13. Տղամարդ հասակակիցների միություններ: Նրանց դերն ու գործունեությունը

հասարակական կյանքում:

14. Ձեռքերը բռնելու եղանակները հայ ժողովրդական պարերում, նրանց բնութագրումը:
15. Կանանց հասակակիցների միություններ: Նրանց հասարակական և տնտեսական գործունեությունը:
16. Հայ ժողովրդական պարերի կատարողները, պարերի կատարման տեղն ու ժամանակը:
17. Աշխարհում հայտնի գրանցման համակարգերը և նրանց համառոտ նկարագրությունները:
18. Հասակակիցների միությունների դերը, ազգային մշակույթը, մասնավորապես պարային ժառանգությունը սերունդներին փոխանցելու ասպարեզում:
19. Գործիքային և վոկալ ուղեկցություն:
20. Հայ ժողովրդական պարերի կատարման հիմնական օրենքները՝ դասավորություն, հերթականություն, պարողների պարտականություններ...
21. Հարսանեկան, ծիսական մենապարեր. Տան տիկնի պար, Խնամու պար:
22. Ինչպե՞ս դասակարգել հայ ժողովրդական պարերը:
23. Ճանապարհի պարեր: Նրանց կատարման տեղն ու ժամանակը:
Պարատեսակի
վերապրուկներն այսօր:
24. Հարսանեկան ծիսական պարեր:
25. Ասիական կամ Կովկասյան պարեր. Ե՞րբ և որտե՞ղ ձևավորվեցին ու տարածվեցին:
26. Հայ ժողովրդական պարերի ուղեկցությունն ու նրանց կատարման երաժշտական գործիքները:
27. Հարսանեկան ծիսական պարեր:
28. Հայկական ժողովրդական պարարվեստ:
29. Պարը որպես ազգային մշակութային արժեք:
30. Հայկական ժողովրդական պարերի պատմական նշանակությունն ու ազգային
յուրահատկությունները:

Առաջարկվող գրականության ցանկ

Գրքեր

1. Սրբուհի Լիսիցյան, <<Հայ ժողովրդի հինավուրց պարերը և թատերական ներկայացումները>>, 1-ին հատոր, Երևան, <<Տիգրան Մեծ>> հրատարակչություն 2013թ., խմբագրմամբ՝ Կարեն Գևորգյանի:
2. Սրբուհի Լիսիցյան, <<Հայ ժողովրդի հինավուրց պարերը և թատերական ներկայացումները>>, 2-րդ հատոր, Հայկական ՍՍՌ ԳԱ հրատարակչություն, Երևան, 1977թ.
3. Սրբուհի Լիսիցյան, <<Հայկական հինավուրց պարերը>>, 3-րդ հատոր, Հայկական ՍՍՀ ԳԱ հրատարակչություն, Երևան, 1983թ.
4. Ժենյա Խաչատրյան, <<Պարը հայոց մեջ>>, ՀՀ ԳԱԱ <<Գիտություն>> հրատարակչություն, Երևան, 2013թ.
5. Ժենյա Խաչատրյան, <<Ծիսական պարը հայոց հավատալիքների համատեքստում>>, ՀՀ ԳԱԱ <<Գիտություն>> հրատարակչություն, Երևան, 2014թ.

Ուսումնամեթոդական ձեռնարկներ

6. Կարեն Գևորգյան, <<Ազգային պարարվեստի դերը մատաղ սերնդի բարոյահոգեբանական կերտվածքի ձևավորման գործում>>, Երևան, <<Մանկավարժ>>, 2006թ.